

Finansdepartementet

Förstärkt försäkringstagarskydd (SOU 2012:64)

ILO-kommittén lämnar härmed yttrande över betänkandet Förstärkt försäkringstagarskydd (SOU 2012:64). I utredningen föreslås ändringar i försäkringsrörelselagen, försäkringsavtalslagen, inkomstskattelagen och lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Utredningen syftar till att stärka försäkringstagarnas intressen och föreslår bland annat en utvidgad flytträtt. Lagändringarna om flytträtt föreslås träda i kraft den 1 januari 2015.

Förslagets förhållande till ILO-konventioner

Det förslag från utredningen som berör ILO-konventioner är den föreslagna flytträtten för kollektivavtalade premiebestämda tjänstepensionsförsäkringar, som föreslås bli semidispositiv för pågående premiebetalningar, och tvingande och retroaktivt gällande i fall då premiebetalningen har upphört (så kallade fribrev). Som grund för förslaget lyfter utredningen fram samhällsintresset av att säkerställa ett gott konsumentskydd, och den svaga kopplingen mellan försäkringsavtalet och pensionsutfästelsen enligt kollektivavtalet. Utredningen konstaterar att fyra ILO-konventioner har beröring med frågor på området för den kollektiva avtalsrätten; ILO:s konventioner nr 87, 98, 151 och 154.

Konvention (nr 87) om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten ratificerades antogs 1948 och ratificerades av Sverige 1949 (prop. 1949:162). Konvention (nr 98) om organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten antogs 1949 och ratificerades av Sverige 1950 (prop. 1950:88). Konvention (nr 151) om offentligt anställda antogs 1978 och ratificerades av Sverige 1979 (prop. 1978/79:149). Konvention (nr 154) om främjande av kollektiva förhandlingar antogs 1981 och ratificerades av Sverige 1982 (prop. 1981/82:166). Konvention 98 och 87 räknas till ILO:s grundläggande rättighetskonventioner. Av konvention 98 följer att Sverige har en skyldighet att upp-

muntra och främja förhandlingar mellan arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer för att åstadkomma reglering av arbetsvillkor i kollektivavtal. Av konvention 154 följer att åtgärder ska vidtas för att möjliggöra kollektiva förhandlingar inom de områden som täcks av konventionen. Vad gäller möjligheterna för stater att genom lagstiftning ändra innehållet i kollektivavtal, vill ILO-kommittén särskilt hänvisa till sammanställningen av rekommendationer från ILO:s föreningsrättskommitté (Digest of decisions and principles of the Freedom of Association Committee of the Governing Body of the ILO).

ILO-kommitténs slutsats

ILO-kommittén välkomnar att det i betänkandet görs en analys av förslagen i förhållande till Sveriges internationella åtaganden enligt ratificerade ILO-konventioner, men noterar att det görs en sammanblandning mellan ILO:s konvention nr 98 och Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

ILO-kommittén gör bedömningen att det kan ifrågasättas om utredningens förslag är förenliga med ILO:s konventioner om föreningsfrihet och kollektiva förhandlingar. ILO-konventionerna, samt arbetsmarknadens parter synpunkter, bör beaktas i den fortsatta beredningen av frågan.

I beslutet i detta ärende har deltagit undertecknad ordförande och ledamöterna Hult, Middelman, Kovar, Beckman och Thapper, samt ersättarna Engblom och Jonsson. Närvarande har varit ersättarna Eriksson, Skäringer, Roström och Oscarsson, sekreteraren Levin, adjungerade Eng Sjölund, Samuelsson Apelgren och Marsk. Ärendet har handlagts av undertecknad sekreterare.

Peter Strömberg

Linnéa Blommé